

**Opis systemu zarządzania
w tym systemu zarządzania ryzykiem
Banku Spółdzielczego w Kościerzynie**

Bank Spółdzielczy w Kościerzynie jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na dwóch niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
 - b) działalność komórki do spraw zgodności.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną:

- 1) w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska
 - a) Zespół finansowo – księgowy – komórka zarządzania „wolnymi środkami”,
 - b) Wydział kredytów,
 - c) Oddział w Stężycy,
 - d) Wydział operacyjno – rachunkowy,
- 2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
 - a) Zespół monitoringu ryzyka kredytowego i wiarygodności trudnych,
 - b) Zespół analiz i ryzyk bankowych,
 - c) Zespół ds. kontroli.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne strategie i zasady, które odnoszą się do identyfikacji, pomiaru monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka. „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Kościerzynie” oraz „Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Kościerzynie” określają również podstawowe zadania organów Banku w tym zakresie, co znajduje odzwierciedlenie w zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w sposób szczegółowy.

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) zatwierdza strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in.:
 - a) specyfikę i profil działalności,
 - b) możliwości do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku,
 - c) założenia polityki w zakresie ryzyka braku zgodności,
- 2) zatwierdza procedury dotyczące procesów:
 - a) szacowania kapitału wewnętrznego,
 - b) planowania i zarządzania kapitałowego,
- 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
- 4) zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania,
- 5) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku,
- 6) zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji,
- 7) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem,
- 8) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej,
- 9) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń,
- 10) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 11) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka w zakresie:
 - a) systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności,
 - b) systemu kontroli wewnętrznej,
 - c) szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania i planowania kapitałowego,

- d) dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- 2) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów,
 - 3) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia,
 - 4) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
 - 5) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank,
 - 6) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku,
 - 7) odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku,
 - 8) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa,
 - 9) zapewnienia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie,
 - 10) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez audyt wewnętrzny SSO SGB oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem,
 - 11) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń,
 - 12) przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków, przy czym nadzór nad drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

- 1) **Ryzyko kredytowe** (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych)
 - wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
 - identyfikacja oraz maksymalne ograniczenie zagrożenia utraty płynności oraz wypłacalności dłużnika poprzez właściwą identyfikację, administrowanie i zarządzanie ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi;

- utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych¹ w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 8 %.
- utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych² od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 33 %;
- ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku;
- ograniczanie ryzyka kredytowego wynikającego z transmisji ryzyka powiązanego z czynnikami środowiskowymi (w tym ze zmianą klimatu), społecznymi i związanymi z zarządzaniem (czynniki ESG) na jakość ekspozycji kredytowych oraz zdolność kredytobiorcy do obsługi zadłużenia;
- utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;
- budowę, weryfikację i aktualizację Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji;
- wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 10% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 75 % ich udziału w portfelu kredytowym.
- zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie na nieruchomościach mieszkalnych dla klientów detalicznych oprocentowanych stałą stopą procentową lub okresowo stałą stopą procentową przy uwzględnieniu limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej;
- wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 8% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10% ich udziału w portfelu kredytowym.

¹ Według wartości bilansowej brutto.

² Według wartości bilansowej brutto z wyłączeniem odsetek.

Bank realizuje powyższe cele strategiczne poprzez:

- stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych w ramach Systemu Ochrony SGB; Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 175 % funduszy własnych Banku.
- utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym³;
- utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 80% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania⁴.
- dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- identyfikację klientów prowadzących działalność gospodarczą lub rolniczą o podwyższonym ryzyku ESG oraz analizę wpływu ryzyka ESG na zdolność kredytową tych klientów, na etapie udzielania kredytu lub przedłużania okresu kredytowania,
- ograniczanie udzielania nowego finansowania klientom, o podwyższonym ryzyku ESG;
- angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu 200 % kapitału podstawowego Tier I;
- ograniczenie łącznej kwoty zaangażowania w jeden podmiot lub podmioty powiązane do poziomu 20 % kapitału podstawowego Tier I;
- ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DstI⁵) nie przekracza poziomów określonych w poniższej tabeli:

³Aktywa o charakterze bankowym stanowią aktywa, nie wynikające z działalności handlowej (zgodnie z definicją zawartą w art. 92 CRR).

⁴Definicja portfela została określona w zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

⁵Definicja wskaźnika DstI znajduje się w procedurze szczegółowej dotyczącej zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

<i>Dochód netto wnioskodawcy PWP –przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw</i>	<i>okres kredytowania</i>	<i>Wskaźnik Dtl / DStl</i>	<i>nie więcej niż</i>
<i>dochód ≤ PWP</i>	<i>okres ≤ 5 lat</i>	<i>DsTI</i>	<i>40%</i>
<i>dochód > PWP</i>	<i>okres ≤ 5 lat</i>	<i>DsTI</i>	<i>50%</i>
	<i>okres > 5 lat</i>	<i>DsTI</i>	<i>50%</i>

- stosowanie limitów LtV , na maksymalnym poziomie:
 - a. 80% przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
 - b. 90% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV i kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP, przeniesienie określonej kwoty w złotych lub w innej walucie na własność banku, zgodnie z art. 102 ustawy - Prawo bankowe, przeniesienie środków klienta zgromadzonych na rachunku III filaru, w ramach systemu emerytalnego tj. na Indywidualnym Koncie Emerytalnym (IKE) lub Indywidualnym Koncie Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE),
 - c. 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej przychodowej,
 - d. 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej pozostałej;
 - e. 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej związanej z finansowaniem gruntów rolnych, które jednocześnie stanowią zabezpieczenie udzielonej ekspozycji kredytowej,
 - f. 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio i kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP, przeniesienie określonej kwoty w złotych lub w innej walucie na własność banku, zgodnie z art. 102 ustawy - Prawo bankowe, przeniesienie środków klienta zgromadzonych na rachunku III filaru, w ramach systemu emerytalnego tj. na Indywidualnym Koncie Emerytalnym (IKE) lub Indywidualnym Koncie Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE)
 - g. wskaźniki wymienione w lit. a-f ulegają obniżeniu o 5 p.p. jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat;
- kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania do 25 lat;
- stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
 - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;

- b) zlecenie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 10 p.p. i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszą podstawę naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek;
- stosowanie rotacji rzeczoznawców majątkowych przy wycenie nieruchomości, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi (Zasady zarządzania ryzykiem EKZH);
 - przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 5 lat;
 - 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których wskaźnik Dtl (ekspozycje kredytowe podlegające Rekomendacji T) oraz wskaźnik DStI, (ekspozycje kredytowe podlegające Rekomendacji S) nie przekracza
 - udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl⁶) nie przekracza:

<i>Dochód netto wnioskodawcy PWP –przejęte wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw</i>	<i>okres kredytowania</i>	<i>Wskaźnik Dtl / DStI</i>	<i>nie więcej niż</i>
<i>dochód ≤ PWP</i>	<i>okres ≤ 5 lat</i>	<i>Dtl</i>	<i>50%</i>
		<i>DsTI</i>	<i>40%</i>
<i>dochód > PWP</i>	<i>okres ≤ 5 lat</i>	<i>Dtl</i>	<i>65%</i>
		<i>DsTI</i>	<i>50%</i>
	<i>okres > 5 lat</i>	<i>DsTI</i>	<i>50%</i>

2) Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;

⁶ Definicja wskaźnika Dtl znajduje się w procedurze szczegółowej dotyczącej zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku oraz ich testowanie.

3) Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

1. utrzymywanie przez Bank nadwyżki aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni (tolerancja ryzyka płynności);
2. realizowanie strategii finansowania;
 - a. głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji rządowych i samorządowych;
 - b. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów;
 - c. Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
 - d. Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
 - e. w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.
3. pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
4. utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) przynajmniej na poziomie określonym w Grupowym Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy;
5. finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony;

6. utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku ;
7. zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym;
8. dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
9. dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
10. identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

4) **Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym**

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) – zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
 - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
 - c) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

5) **Ryzyko walutowe**

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów

- otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku;
- 2) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- 3) utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych które zaspokoją wpływy netto w danej walucie obcej;
- 4) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- 5) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

6) Ryzyko kapitałowe

Bank zobowiązany jest do utrzymywania:

- 1) kapitału założycielskiego w wysokości nie niższej niż równowartość 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
- 2) sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - a. kapitał regulacyjny,
 - b. kapitał wewnętrzny;
- 3) współczynników kapitałowych na poziomie co najmniej minimum regulacyjnego powiększonych o wymóg połączonego bufora:
 - a. współczynnik kapitału podstawowego Tier I - 5,5% powiększony o wymóg połączonego bufora w wysokości 2,5 pp., tj. razem 8,0%;
 - b. współczynnik kapitału Tier I - 6% powiększony o wymóg połączonego bufora w wysokości 2,5 pp., tj. razem 9,5%;
 - c. łączny współczynnik kapitałowy - 8% powiększony o wymóg połączonego bufora w wysokości 2,5 pp., tj. razem 11,5%.

Uwzględniając wymagane poziomy współczynników kapitałowych określone w ust. 1 i konieczność zachowania poziomu ostrożnościowego Bank przyjmuje następujące poziomy wskaźników kapitałowych:

- 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I – 11%;
- 2) współczynnik kapitału Tier I – 12,5%;
- 3) łączny współczynnik kapitałowy – 15,5%

Dodatkowo, poszczególne poziomy współczynników są powiększane o bufor antycykliczny.

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

1. dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;

2. ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
3. obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 80%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 10%;
4. dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 70% kapitału Tier I;
5. dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
6. przekazywanie na fundusze własne minimum 70% nadwyżki bilansowej;
7. posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku ;
8. ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3, 4 i 5;
9. nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
10. utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych w wysokości równej co najmniej obowiązującym Bank poziomom MREL-TREA i MREL-TEM;
11. utrzymywanie wskaźnika dźwigni co najmniej na poziomie 3,3%.

7) Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi ;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

2. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny
- b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

- a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,
- b) dla portfela kredytowego:
 - ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych,
 - ocenę udziału kredytów restrukturyzowanych w portfelu kredytowym,
 - ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
 - ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
 - ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
 - monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
 - analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
 - analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
 - ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
 - przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kredytowych

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Limit koncentracji branżowych w odniesieniu do uznanego kapitału – rolnictwo	60 %
Limit koncentracji branżowych w odniesieniu do uznanego kapitału – handel	50 %
Limit koncentracji branżowych w odniesieniu do uznanego kapitału – przetwórstwo	60 %

Limit koncentracji branżowych w odniesieniu do uznanego kapitału – budownictwo	60 %
Limit koncentracji branżowych w odniesieniu do uznanego kapitału – transport	20 %
Limit koncentracji branżowych w odniesieniu do uznanego kapitału – ochrona zdrowia	30 %
Limit koncentracji branżowych w odniesieniu do uznanego kapitału – usługi	70 %
Limit koncentracji branżowych w odniesieniu do uznanego kapitału – pozostałe branże	10%
Limity koncentracji zabezpieczeń w odniesieniu uznanego kapitału – gwarancje, poręczenia	20%
Limity koncentracji zabezpieczeń w odniesieniu uznanego kapitału – przewłaszczenie	10%
Limity koncentracji zabezpieczeń w odniesieniu uznanego kapitału – pozostałe zabezpieczenia	300%
Limity koncentracji kredytów w portfelu kredytowym – podmioty gospodarcze	70%
Limity koncentracji kredytów w portfelu kredytowym – jednostki samorządu terytorialnego	40 %
Limity koncentracji kredytów w portfelu kredytowym – osoby fizyczne	60 %
Limity koncentracji kredytów w portfelu kredytowym – podmioty sektora publicznego	20%
Limit udziału ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, których celem kredytowania nie jest nieruchomości EKZH łącznie	80%
Limit udziału ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w których zabezpieczeniem jest nieruchomości komercyjna w EKZH łącznie	80%
Limit udziału ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, dla których okres trwania umowy jest dłuższy niż 20 lat EKZH łącznie	80%
Limit udziału kredytów gotówkowych w kapitale Tier I	25%
Limit udziału limitów w ROR w kapitale Tier I	2%
Limit udziału kart kredytowych w kapitale Tier I	2%
Limity dla sumy ekspozycji kredytowych udzielonych osobom, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe w odniesieniu do kapitału Tier I	20%
Limit indywidualnie istotnych zaangażowań w odniesieniu do kapitału Tier I <i>(pow. 5% kapitału Tier I dla podmiotu lub grupy podmiotów)</i>	350%
Limit dużych zaangażowań w odniesieniu do uznanego kapitału <i>(pow. 10% kapitału Tier I dla podmiotu lub grupy podmiotów)</i>	200%
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	Max 8%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	Max 80%

Udział ekspozycji kredytowych Banku zabezpieczonych hipotecznie w łącznej wartości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sektorze bankowym	Max 2%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Max 75%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	Max 10%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych Banku w łącznej wartości detalicznych ekspozycji kredytowych sektora bankowego	Max 2%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max 10%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	Max 8%

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- a) na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- b) na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych, w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka,

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- a) wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- b) planowaniu działalności z uwzględnieniem możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych,
- c) wykorzystanie i użytkowanie baz danych o zdarzeniach operacyjnych,
- d) zarządzanie projektami uwzględniające możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych
- e) zlecenie wykonywania czynności należących do zakresu działania Banku podmiotom zewnętrznym o niskim poziomie ryzyka operacyjnego ,
- f) zabezpieczenie prawne wiarygodności Banku wynikające z umów z klientami i kontrahentami;
- g) ubezpieczenie na wypadek zdarzeń operacyjnych, zapewniające utrzymywanie ryzyka operacyjnego na poziomie nie zagrażającym bezpieczeństwu funkcjonowania Banku
- h) wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- i) plany zachowania ciągłości działania zawierające ustalone i udokumentowane procedury postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej, bądź zdarzeń operacyjnych; plany te winny uwzględniać wszystkie kluczowe zasoby niezbędne do zachowania działalności.

- j) zarządzanie ryzykiem bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych
- k) stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Ilość nowych pracowników	Max 3 os. w kwartale
Ilość zwolnionych pracowników	Max 3 os. w kwartale
Kwota niedoborów kasowych	Max 500 zł w kwartale
Ilość niepoprawnie zrealizowanych dyspozycji klienta	Max 15 w kwartale
Ilość umów kredytowych gdzie stwierdzono braki w dokumentacji	Max 15 w kwartale
Dostępność systemu bankowego	Max 12 godz. w kwartale
Dostępność systemu bankowości elektronicznej	Max 48 godz. w kwartale
Dostępność sieci bankomatów – średnia miesięczna liczba godzin niedostępności w przeliczeniu na 1 bankomat	Max 48 godz.
Liczba aktów wandalizmu	Max 1 w kwartale
Dostępność systemu wymiany SET BS	Max 6 godz. w kwartale

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Maksymalna kwota strat w wyniku zdarzeń z kategorii oszustwo wewnętrzne w okresie 12 miesięcy.	Max 5000 zł
Maksymalna kwota strat w wyniku zdarzeń z kategorii oszustwo zewnętrzne w okresie 12 miesięcy.	Max 20000 zł
Maksymalna kwota strat w wyniku zdarzeń z kategorii Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy w okresie 12 miesięcy.	Max 5000 zł
Maksymalna kwota strat w wyniku zdarzeń z kategorii Klienci, produkty i praktyki operacyjne w okresie 12 miesięcy.	Max 7000 zł
Maksymalna kwota strat w wyniku zdarzeń z kategorii Szkody związane z aktywami rzeczowymi w okresie 12 miesięcy.	Max 40000 zł
Maksymalna kwota strat w wyniku zdarzeń z kategorii Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów w okresie 12 miesięcy.	Max 85000 zł
Maksymalna kwota strat w wyniku zdarzeń z kategorii Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi w okresie 12 miesięcy.	Max 120000 zł

3) Ryzyko płynności

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- a) płynności dziennej,
- b) płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- c) płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:

- ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych),
- zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
- analizę wskaźników płynnościowych,
- ocenę poziomu aktywów płynnych,
- testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzeżenia,
- c) utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- d) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni	min 0,9
Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	min 0,9
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	min 0,9
Wskaźnik płynności do 6 miesięcy	min 0,9
Wskaźnik płynności do 1 roku	min 0,9
Wskaźnik płynności do 2 lat	min 0,9
Wskaźnik płynności do 5 lat	min 0,9
Wskaźnik płynności do 10 lat	min 0,9
Wskaźnik płynności do 20 lat	min 0,9
Wskaźnik płynności powyżej 20 lat	min 0,9
Aktywa płynne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	min 25
Aktywa płynne / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%]	min 90
Aktywa płynne / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	min 150
Kredyty - wg wartości nominalnej / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 80
Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 13
Depozyty stabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	min 50
Depozyty niestabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 35
Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%]	max 14
Zobowiązania wobec sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 2
Kredyty i pożyczki otrzymane od sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 2
Depozyty od Banków / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 15
Depozyty / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	min 100

Depozyty / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	min 95
Depozyty stabilne / Kredyty, skup. wierzytelności i zreal. gwarancje [%]	min 75
Depozyty stabilne / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	min 70
Aktywa trwałe - wg wartości bilansowej / Fundusze własne [%]	max 60
Depozyty stabilne (50% ich wartości) + Fundusze własne / Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%]	min 180
Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem [%]	max 35
Wskaźniki płynności krótkoterminowej (LCR - Liquidity Coverage Ratio)	min 80 %
Wskaźniki stabilnego finansowania (NSFR - Net Stable Funding Ratio)	min 100 %
Wskaźnik dźwigni finansowej (Leverage Ratio)	min 3 %

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie pozycje wrażliwe na zmianę stopy procentowej.

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- a) przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- b) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:
 - lukę stopy procentowej,
 - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,+
 - metodę zaktualizowanej wartości ekonomicznej;
 - analizę wskaźników,
 - testy warunków skrajnych

Bank bada powiązanie ryzyka stopy procentowej w zakresie:

- wpływu ryzyka kredytowego na ryzyko stopy procentowej;
- wpływu ryzyka płynności na ryzyko stopy procentowej.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania	max 10 % FW
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego	max 10 % FW
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie	max 15 % FW
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku (zmana +/-200 pb.)	max 12 % FW
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku (testy od I do VI)	max 12 % FW

FW – Fundusze Własne Banku

5) Ryzyko walutowe

Bank mierzy ryzyko walutowe w oparciu o:

- wyznaczanie pozycji walutowych
- ocenę wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy Banku,
- analizę wskaźników,
- testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko walutowe poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) domykanie pozycji walutowych.

W obszarze ryzyka walutowego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Wartość</i>
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	max 2 %
Udział indywidualnej pozycji walutowej netto w EUR w funduszach własnych	max 0,25 %
Udział indywidualnej pozycji walutowej netto w USD w funduszach własnych	max 0,1 %
Udział indywidualnej pozycji walutowej netto w GBP w funduszach własnych	max 0,1 %
Udział indywidualnej pozycji walutowej netto w CZK w funduszach własnych	max 0,1 %
Udział indywidualnej pozycji walutowej netto w DKK w funduszach własnych	max 0,1 %
Udział indywidualnej pozycji walutowej netto w NOK w funduszach własnych	max 0,1 %
Udział indywidualnej pozycji walutowej netto w SEK w funduszach własnych	max 0,1 %
Aktywów płynnych dla każdej waluty oddzielnie, na poziomie nie niższym niż	Suma 30% środków zgromadzonych przez klientów na rachunkach a`vista

	i bieżących oraz 20% środków utrzymywanych przez klientów na rachunkach terminowych.
--	--

6) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- ocenę współczynników kapitałowych,
- ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

Bank stosuje następujące limity alokacji kapitału:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Udział kapitał regulacyjnego na ryzyko kredytowe w funduszach własnych	max 43,61 %
Udział dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe w funduszach własnych	max 9 %
Udział kapitał regulacyjnego na ryzyko operacyjne w funduszach własnych	max 8 %
Udział dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne w funduszach własnych	max 3 %
Udział kapitał regulacyjnego na ryzyko walutowe w funduszach własnych	max 0 %
Udział dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe w funduszach własnych	max 2 %
Udział dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko koncentracji w funduszach własnych	max 1,5 %
Udział dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko na ryzyko płynności w funduszach własnych	max 1,99 %
Udział dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko na ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym w funduszach własnych	max 8,90 %
Udział dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko kapitałowe w funduszach własnych.	max 2 %

7) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.
- 3) Ocenę potencjalnych skutków zdarzeń zewnętrznych.

3. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	18,59%
Ryzyko operacyjne w tym ryzyko banku zgodności	4,67%
Ryzyko walutowe	0%
Ryzyko koncentracji	0%
Ryzyko płynności	0%
Ryzyko stopy procentowej	5,61%
Ryzyko kapitałowe	0%

4. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W skład Zarządu Banku Spółdzielczego w Kościerzynie wchodzi Prezes Zarządu, Wiceprezes ds. Handlowych, Wiceprezes ds. finansowych.

W skład Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego wchodzi 6 osób.

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku nie sprawują funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu.

5. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

- Komitet Kredytowy, którego spotkania zwołuje każdorazowo przewodniczący w celu opiniowania wniosków dotyczących:
 - kredytów,
 - gwarancji bankowych,
 - renegotjacji zawartych umów kredytowych,
 - zmiany sposobu zabezpieczania ekspozycji kredytowych,
 - zmiany klasyfikacji ekspozycji kredytowych do grup ryzyka (Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków - Dz. U. 2008r. Nr 235, poz. 1589),

- o zastosowania wyjątków od przyjętych procedur dotyczących kredytowania i prawnego zabezpieczenia ekspozycji kredytowych,

dla ekspozycji, których łączna wysokość wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych ze sobą kapitałowo lub organizacyjne przekracza 10% funduszy własnych Banku.

- Komitet Audytu Rady Nadzorczej, który spotyka się w terminach ustalonych dla posiedzeń Rady Nadzorczej, nie rzadziej niż 4 razy w roku w celu:
 - o monitorowania procesu sprawozdawczości finansowej, na podstawie wyników badania sprawozdań finansowych,
 - o monitorowania skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
 - o kontrolowania i monitorowania niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz jednostki zainteresowania publicznego świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie,
 - o informowania rady nadzorczej o wynikach badania rzetelności sprawozdawczości finansowej,
 - o dokonywania oceny niezależności biegłego rewidenta,
 - o przedstawiania Radzie Nadzorczej rekomendacji dotyczącej wyboru firmy audytorskiej,
 - o wydawania rekomendacji Radzie Nadzorczej Banku w sprawach dotyczących wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych,
 - o kontroli niezależności i obiektywności podmiotu pełniącego funkcje biegłego rewidenta w szczególności pod kątem zmiany biegłego rewidenta, poziomu otrzymywanego wynagrodzenia i innych powiązań z Bankiem,
 - o badanie przyczyn rezygnacji podmiotu realizującego zadania biegłego rewidenta.

6. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku. Procedurą regulującą zakres, częstotliwość sporządzanej informacji oraz wskazująca osoby odpowiedzialne za jej sporządzenie a także jej odbiorców jest obowiązujący w Banku „System informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Kościerzynie”

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka (wynikające z pomiarów opisanych w części II.3), w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku celów strategicznych (tolerancji / apetytu na ryzyko) oraz pozostałych limitów,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

W zależności od poziomu danego ryzyka istotnego raporty dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością miesięczną lub przynajmniej kwartalną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością kwartalną lub przynajmniej półroczną.

I. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Bank Spółdzielczy w Kościerzynie realizuje zapisy zawarte w Uchwale nr 258/2011 KNF z dnia 04.10.2011 r. poprzez „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Kościerzynie” wprowadzoną decyzją Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Kościerzynie z dnia 18.08.2017 r. – z późniejszymi zmianami.

Z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń (...)” dotyczy członków Zarządu Banku.

W Banku dokonano oceny obowiązującego systemu wynagradzania członków Zarządu oraz wprowadzono zmienny składnik wynagrodzenia w rozumieniu Uchwały tzw. regulaminową premię roczną. „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń (...)” podlega corocznemu badaniu i ocenie przez Radę Nadzorczą.

Przygotował:
Daniel Pastwa

Zatwierdził:
Zarząd Banku Spółdzielczego w Kościerzynie

Prezes Zarządu – Andrzej Koliński

Wiceprezes Zarządu – Karolina Pietruk

Wiceprezes Zarządu – Wojciech Grzenkowski

Kościerzyna, dn. 30.06.2023 r.